מאי שנא מהא דתניא *שתי נשים שנתעסקו בצפור אחד ואין בו אלא כסלע דם ונמצא כסלע על זו וכסלע על זו שתיהן טמאות שאני התם דאיכא סלע יתירה ת"ר *לבשה שלשה חלוקות הבדוקין לה אם יכולה לתלות תולה ואפילו בתחתון *אין יכולה לתלות אינה תולה ואפי' בעליון כיצד עברה בשוק של טבחים תולה אפילו בתחתון לא עברה בשוק של טבחים אף בעליון אינה תולה: **מתני'** *ותולה בכל דבר שהיא יכולה לתלות שחטה בהמה חיה ועוף נתעסקה בכתמים או שישבה בצד העסוקין בהן *הרגה מאכולת הרי זו תולה בה עד כמה תולה רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר *עד כגרים של פול ואף ע"פ שלא הרגה *ותולה בבנה או בבעלה *אם יש בה מכה והיא יכולה להגלע ולהוציא דם הרי זו תולה מעשה באשה אחת שבאת לפני ר"ע אמרה לו ראיתי כתם אמר לה שמא מכה היתה ביך אמרה לו הן וחיתה אמר לה שמא יכולה להגלע ולהוציא דם אמרה לו הן *וטהרה ר"ע *ראה תלמידיו מסתכלין זה בזה אמר להם מה הדבר קשה בעיניכם *שלא אמרו חכמים הדבר להחמיר אלא להקל שנאמר °ואשה כי תהיה זבה דם יהיה זובה בבשרה דם ולא כתם ויקרא טו *עד שהוא נתון תחת הכר ונמצא עליו דם עגול טהור משוך טמא דברי ר"א ברבי צדוק: **גמ'** תנינא להא דת"ר *מעשה ותלה ר"מ בקילור ורבי תלה בשרף שקמה: או שישבה: ישבה אין לא ישבה לא תנינא להא דת"ר °עברה בשוק של טבחים ספק ניתז עליה ספק לא ניתז עליה תולה *ספק עברה ספק לא עברה טמאה: הרגה מאכולת: הרגה אין לא הרגה לא מתני' מני רשב"ג היא דתניא הרגה תולה לא הרגה אינה תולה דברי רשב"ג וחכ"א בין כך ובין כך תולה אמר רשב"ג לדברי אין קץ ולדברי חברי אין סוף לדברי אין קץ שאין לך אשה שטהורה לבעלה שאין לך כל מטה ומטה שאין בה כמה טיפי דם מאכולת לדברי חברי אין סוף שאין לך אשה שאינה טהורה לבעלה שאין לך כל סדין וסדין שאין בו כמה טיפי דם אבל נראין דברי ר' חנינא בן אנטיגנוס מדברי ומדבריהם שהיה אומר עד כמה היא תולה עד כגרים של פול א) ולדבריו אנו מודים ולרבנן דאמרי תולה עד כמה אמר ר"נ בר יצחק *תולה בפשפש ועד *כתורמוס ת"ר פשפש זה ארכו כרחבו וטעמו כריחו ברית כרותה לו שכל המוללו מריח בו ארכו כרחבו לענין כתמים טעמו כריחו לענין תרומה *דתנן *או שטעם טעם פשפש בפיו ה"ז יפלוט מנא ידע טעמו כריחו ואכתי מנא ידע ברית כרותה לו שכל המוללו מריח בו אמר רב אשי *עיר שיש בה חזירים אין חוששין לכתמים אמר ר"נ בר יצחק *והא דדוקרת כעיר שיש בה חזירים דמיא: עד כמה היא תולה וכו': אמר רב הונא כגרים אינה תולה פחות מכגרים תולה ורב חסדא אמר *כגרים תולה יותר מכגרים אינה תולה לימא בעד ועד בכלל קא מיפלגי דרב הונא סבר *עד ולא עד בכלל ורב חסדא סבר עד ועד בכלל אמר לך רב הונא איכא עד ועד בכלל ואיכא עד ולא עד בכלל והכא לחומרא והכא לחומרא ורב חסדא אמר לך בעלמא אימא לך לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן והכא כדרבי אבהו *דא"ר אבהו כל שיעורי חכמים להחמיר חוץ מכגרים של כתמים להקל איכא דאמרי לה להא שמעתא באפי נפשה רב הונא אמר כגרים כיותר מכגרים ורב חסדא אמר כגרים כפחות מכגרים וקמיפלגי בעד ועד דהכא כדאמרינן מיתיבי

היו

תרומות פ"ח מ"ב

שתיהן טמאות. ולא תלינן אחד מן הכתמים בצפור ואע"ג דאיכא למתלי. וה"נ אע"ג דבדקה לימא שתיהן טמאות דאימור לאו יפה בדקה: סלע יתירה. ומאי חזית דתלית ליה לסלע יתירה דטמאה בהך תלייה בהך הלכך שתיהן טמאות אבל הכא טומאה תלייה בהך דלא בדקה: שלשה חלוקות. זה על גב זה: יכולה לתלות. כדמפרש עברה בשוק של טבחים: **מתני'** עד כמה היא תולה. בדם מאכולת: כגרים. אבל טפי מהכי אין דם מאכולת כל כך גדול והאי מיהא תלייה: ואע"פ שלא הרגה. ורבי חנינא פליג אדרבנן דקאמרי הרגה אין לא הרגה לא: ותולה בבנה ובבעלה. אם יש בהם מכה: ואם יש בה מכה. יבשה וראויה להגלע כלומר להתלחלח ולהוציא דם תולה: **גמ'** קילור. אפלסטור"א אדום: לא ישבה לא. ולא אמרינן דלמא ישבה ולאו אדעתה: לדברי אין קץ. שאיני נותן שיעור ואם לא הרגה אפילו כחרדל טמאה. ולדברי חברי אין סוף שהם מקילין יותר מדאי דאפילו לא הרגה תולה ואין נותנין שיעור אלא אפילו כסלע תולה או יותר: עד כגרים. ואפילו לא הרגה יותר מכגרים לא ואפילו הרגה ולדבריו יש לטמא כגרים ועוד ולטהר פחות מכגרים: עד כמה. כלומר וכי אפשר לתלות כתם גדול במאכולת: אמר ר"נ תולה בפשפש עד כתורמוס. כתם רחב כתורמוס יכולה לתלות ולא במאכולת אלא בפשפש שמא פשפש הרגה שכתמו גדול. פשפש פויישי"א בלע"ז: ברית כרותה לו. כלומר ריחו נודף ומבאיש וכל המוללו על כרחו מריח ריחו: לענין כתמים. דאי הוה כתם ארכו כרחבו אפילו יותר מכגרים תלינן בפשפש: או שטעם טעם פשפש. באוכל תרומה איירי. *וכ"ש חולין דהא שרץ הוא אלא האי דנקט תרומה משום דפליגי לעיל מיניה אמרו לו נטמאת וטמאת התרומה ר"א אומר יבלע ר' יהושע אומר יפלוט אבל (א)אומר לו טמא היית וטמאה היתה התרומה או שנודע שהוא טבל או שטעם טעם פשפש לתוך פיו ה"ז יפלוט הואיל ועד שלא נתנה לתוך פיו אירע בה פסול זה לא חיישינן להפסד תרומה: מנא ידע. טעם פשפש: ואכתי מנא ידע. והלא לא הריח בו: חזירים. אוכלים שקצים ורמשים ומתיזים דם: דדוקרת. טבחים הרבה ואשפות ושקצים מצויין בה: והכא לחומרא. הילכך עד ולא עד בכלל דאי עד ועד בכלל הוה ליה קולא דקתני עד כגרים תולה וקיימא לן באלו טריפות (חולין נה.) דבכל עד אזלינן לחומרא אי עד ועד חומרא הוא אזלינן בתריה ואי עד ולא עד חומרא הוא אזלינן בתריה: אמרי לה באנפי נפשה. ולאו אמתני': וה"נ וקמיפלגי בעד ועד דהכא. כדאמר רב הונא לחומרא כדאמרינן בכל דוכתי הלכך עד ולא עד בכלל ולרב חסדא כרבי אבהו:

טיפי

מאי שנא מהא דתניא ב' נשים כו'. תימה מה דומה להך דלעיל דהכא אין לתלות בזו יותר מבזו אבל לעיל אין לתלות בראשונה הואיל ובדקה ואומר ר"ת דברייתא איירי שנתעסקה בצפור זו אחר זו ולא סיפה ששאלה הראשונה סיני מטהרין אותה הואיל ונתעסקה ובשביל חברתה אנו מטמאין הראשונה שהיא טהורה גמורה גם למעלה אע"פ שהראשונה בדוקה נטמאה הואיל ושניה תולה בה לענין דינא:

אין לך כל מטה ומטה. הכא לא נקט סדין וסדין כדבסמוך משום דהכא בעי למימר מטה אפילו של איש שאין בה כמה טיפין של דם מאכולת אם כן ה"נ של אשה יש לנו לתלות במאכולת אבל בסמוך לא איירי אלא בשל אשה להכי נקט סדין: (ג) וכדבריו אנו מודים. ומיהו היכא דהרגה הרבה מאכולת או פשפש תולה כפי מה שהרגה מידי דהוה אשוק של טבחים: עיר שיש בה חזירים אין חוששין בכתמים. אומר רשב"ם דאפי' יותר מכגרים ואפי' מן החגור ולמטה ואפילו לא נתעסקה ואין לה מכה שיש לה להגלע ולהוציא דם מיהו אור"י דאין לסמוך על זה עכשיו להקל כשמוצאה כתמים במקום שאין רגילות ליגע בהן חזירים וכן מנהג דלא תלינן ומיהו במקום שיש רגילים לדבר שיש לתלות בחזירים וכולא בהן תלינן כדקאמר הש"ס:

סו

תורה אור

[תוספתא דשקלים פ"ב]

לעזי רש"י
אפלשטור"א. [אפלשטר"א]. משחה.
פויישי"א. פשפש (חרק).

[לעיל יב:]

[שם]

[לעיל כא.]

חולין נג. ע"ש

[לעיל יב:]

נ"ל וכ"ש

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה או שטעם וכו' אבל אמרו לו טמא היית וטמאה היתה התרומה: (ב) תוס' ד"ה וכדבריו אנו:

[פירש"י בפי' אין לרין (כילה כט:) שהוא מין קטניות מעגל כמין עדשה ורחב כמטבע קטנה כו']

[נ"ל חשוי]

[נדרים סו: ופ"ש]

[חולין נה. ע"ש]

טז א מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל"ו סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קצ סעי' כט:

יז ב ג מיי' שם הל' ס טוש"ע שם סעי' יח:

יח ד מיי' שם הל' כג טוש"ע שם סעיף ס:

יט ה מיי' שם הל' כד טוש"ע שם סעי' יט:

כ ו ז מיי' שם הל' כב טוש"ע שם סעי' יח:

כא ח מיי' שם פ"ד הל' יח סמג שם טוש"ע שם סעיף לד:

כב ט מיי' שם פ"ט הל' כח סמג שם טוש"ע שם סעי' יח:

כג י מיי' הל' שם טוש"ע שם סעי' כב:

כד כ טוש"ע שם סעי' ז:

כה ל מיי' פי' מהל' תרומות הל"ג:

כו מ מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' כח סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קצ סעי' כב:

כז נ מיי' שם הל' כג טוש"ע שם סעיף ס:

◆

הגרות הגר"א

א) גמ' ולדבריו אנו מודים נמחק ונ"ל וכדבריו אנו מודים:

◆

תוספי הרא"ש

המוסין. וכן לענין טריפות כגו חלוקה להוציא סיד המוכר אבל לחייב חשי לא: ואין בו אלא סלע כו'. תימה מאי פירכא היא זו שאני הכא דהוי מינייהו ספקה אבל לעיל שבדקה הראשונה למה נטמאת. ותירץ ר"ת דהכא מיירי שנתעסקה ראשונה תחלה ואח"כ חברתה ואפי' נתעסקו ביחד אי אפשר לצמצם שלא התחילה האחת תחלה וא"כ היה לנו לתלות דם צפור בראשונה ולטהרה כדק דלעיל שהיתה בדוקה ומשני כיון דאיכא סלע יתירה איכא לתלות בזו כמו בזו אע"ג דהתחילה קודם חברתה איסור לא בא מיד דם הצפור עליה אבל לעיל הבדוקה בחזקת טהרה היא: לא ישבה לא. פי' לא ידעה אם ישבה אם לאו: אין לך כל מטה ומטה ובסמוך נקט כל סדין וסדין משום דעכשיו קאמר אין לך כל מטה ומטה של איש ואשה שאין בו כמה טיפי דמים של מאכולת. וא"כ של אשה נמי יש לתלות במאכולת כמו מטה של איש הדר קאמר אין לך כל סדין וסדין של אשה שאין בה כמה טיפי דמים ואין לתלות כולם בדם מאכולת: וכדבריו אנו מודים. פי' ר"ם דבכלל דבריו דבריהם דרבנן מודים לדבריו דכגרים תולה ובכלל דבריו דבריהם דגם אני מודה לדבריו והוכא (והכינה)(דהתנה]הוי שיעורא כגרים דתולה וכיון שבכלל דבריו א) נראין דבריהו ונראין דבריו והמיא לחומרא דתנן במסכת אבות רואה אני את דברי ר' אלעזר בן ערך מדבריכם שבכלל דבריו דבריכם: עיר שיש בה חזירין אין חוששין לכתמים. פרש"י *אפי' לא עברה בשוק של טבחים ואפי' אין מכה עליה ואפי' מהגור ולמטה כיון דשכיחי בה חזירין שהן מנקרין באשפות ומתיזין דם נבילות וטריפות הוי בכל פעם כאילו עברה בשוק של טבחים. ונראה דהאידנא אין לתלות בחזירים אם מצאה כתם בחלוקה שאינו מפני שיהו חזירים מתיזין דם אבל אין לומר דלטהרות דוקא קאמר כשיש לתלות בחזירים. והדוקרת דקאמר לאותם שעושים בה טהרות בימי רב נחמן ב) (אלא כמו בזמני דמהתא דאמר רב לעיל בשלהו קיים הן מגאון דלאו היינו לבני בבל אלא לשאר מקומות ששישן בו טהרות) דהא לטהרות מטורינן מפני שלבעלה וכיון דתלינן לטהרות לחזירים כ"ש לבעלה:

*) [מל"ל פירקים]

א) עבלה הג"ל והיון שבכלל דבריו דבריו ודבריכם מפו"ש בלאן דבריו ודמיא לנסיא וכו'. ב) נ"ל כמו אכותי דמחזו דאמר רבה לעיל [דף ט ע"א] דאם שאין קיימת טמאין וע"כ דר"מ לענין סכנת קאמר ולאו סייג וכו'.

מוסף רש"י הרגה מאכולת. אשה הרואה כתם בבגדה, אם הרגה מאכולת תולה בה, ולי קשיא הא שיעור כתם כגרים ועוד, לאפוקי מדם מאכולת, לא קשיא, ההיא לר' חנינא בן אנטיגנוס הא לרבנן דלא בעי האי שיעור (לעיל יט:). ותולה. כתמה, בבנה ובבעלה. אם יש בהן מכה שמא נטף עליה כששוכבין יחד (שם). מעשה ותלה ר"מ. כתם, בקילור. אנפלסטר"ו ולהוס הוא ומתפסקה בו (לעיל יט: כ.). כל שיעורי חכמים להחמיר. אי מלומלם חומרא הוא שעריכהו במלומלם, ואי מלומלם קולא שעריכהו בגוזמא, חוץ מכגרים של כתמים להקל. שמעינן דהרואה כתם של דם בבגדה כגרים טמא, דמספקינן לה כדם נדה, אע"ג דכי משערת ליה במלומלם חומרא הוי, לא הוית טמאה אלא ביותר מכגרים, אבל כגרים עצמו מספקינן ליה כדם מאכולת, והיינו להקל, דאע"ג דכגרים שעורו, בעינן כגרים ועוד, וטעמא משום דכתמים עצמן דרבנן, דמדאורייתא עד דהויא מגופה, כדכתיב דם יהיה זובה בבשרה (חולין נה.).

הדרן עלך הרואה כתם